

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

OSTRÓWEK

 UL. LEŚNA
 Obóz przejściowy NKWD (1944)

POMNIK UPAMIĘTNIAJĄCY OFIARY obozu NKWD w Ostrówku. Zdjęcie współczesne. Fot. M. Rybicka, M. Bechta.

ŚLADY PO ZIEMIANKACH obozu przejściowego NKWD. Zdjęcie współczesne. Fot. M. Rybicka, M. Bechta.

Historia obiektu

Przed wojną Ostrówek (położony kilka kilometrów od Wołomina) był miejscowością willową. Wojska sowieckie weszły tu w pierwszej połowie sierpnia 1944 r., a już we wrześniu NKWD przystąpiło do budowy obozu na skraju lasu przy drodze biegnącej do przystanku kolejowego. Po kilku dniach zaczęto zwozić bądź przyprowadzać aresztowanych żołnierzy podziemia niepodległościowego (z AK, NSZ, BCh). Przetrzymywano tam ok. 400 osób w 5 ziemiankach: 2 dużych i 3 małych.

Dalsze losy obiektu

W listopadzie 1944 r. rozpoczęto likwidację obozu. Zatrzymanych wywożono w trzech turach: pierwsza – 12 samochodów ciężarowych, druga – 6, trzecia – 3. Przewożono ich do obozu w Sokołowie Podlaskim (zlokalizowanym na miejscowym stadionie), gdzie byli ładowani do wagonów towarowych i wywożeni do Związku Sowieckiego.

WILLA NIEDZIELSKIEGO, w której kwaterowało dowództwo obozu przejściowego NKWD w Ostrówku. Zdjęcie współczesne. Fot. M. Rybicka, M. Bechta.

NIEPEŁNY WYKAZ WIĘZNIÓW OBOZU - WRZESIEŃ-LISTOPAD 1944 r.

1. Czesław Zientara	Rojków	51. Polikarp Perkowski	Postolisko
2. Stanisław Skożynski	Turze	52. Franciszek Wiedl	Sulejów
3. Józef Żukowski	"	53. Henryk Dżemiuski	Wetomina
4. Franciszek Kominek	Rojków	54. Stefan Sudkowski	Jazm
5. Michał Rojek	"	55. Wacław Siennicki	Strzyż
6. Józef Fuśnin	Ręczaje	56. Henryk Stenkiem	Ostrów
7. Stanisław Kielczyk	"	57. Stanisław Stenkiem	"
8. Stanisław Kurek	Chojny	58. Jerzy Parys	Wetomina
9. Dątkiewicz	Ręczaje	59. Piotr Kielak	Chrusze
10. Stanisław Zych	"	60. Józef Jędrak	Jazm
11. Stanisław Szulim	"	61. Aleksander Getha	Waganka
12. Marian Laskowski	Józefin	62. Stanisław Piotrowski	Balcen
13. Bolesław Tłaga	Rudo	63. Wacław Bialek	Teusz
14. Mładysław Gawrys	Ostrów	64. Jan Wierzb	Kranicze
15. Franciszek Rybak	Lipko	65. Bronisław Skożynski	Turze
16. Janusz Smogorzewski	Ostrów	66. Henryk Skożynski	"
17. Franciszek Baran	Sitki	67. Stanisław Szulim	Nadbieł
18. Stanisław Tyczyński	Sitki	68. Henryk Górecki	Kolno
19. Stanisław Jachacz	Kernbow	69. Jan Pstrzech	Rodyma
20. Franciszek Małeckie	"	70. Jędrzej Dudziński	"
21. Jan Szymanski	"	71. Jędrzej Przyna	Warszawa
22. Stanisław Baran	"	72. Stanisław Ciesielka	Jasienica
23. Stanisław Rosion	"	73. Czesław Marcinkiewicz	Sitki
24. Stanisław Wiciński	Michałów	74. Jan Wiedl	Ostrów
25. Bronisław Dul	Wetomina	75. Józef Górecki	"
26. Wacław Wiedl	Równa	76. Franciszek Rozbicki	Wetomina
27. Wacław Malinowski	Strachowka	77. Jan Wojdyła	Debnica
28. Stanisław Kielak	Chrusze		
29. Wacław Kielak	"		
30. Jan Kielak	"		
31. Wacław Kielak	"		
32. Stanisław Lewandowski	"		
33. Stanisław Jemielinski	"		
34. Franciszek Przybyś	"		
35. Mładysław Poleś	Mokra Wies		
36. Mładysław Kostrowa	Balcen		
37. Stanisław Olszak	H. Kościński		
38. Franciszek Olszak	"		
39. Wacław Marczak	"		
40. Stanisław Maciejewski	"		
41. Eugeniusz Kos	Teusz		
42. Stefan Zaborowski	"		
43. Mładysław Zaborowski	"		
44. Wacław Brzozowski	"		
45. Suchocka	"		
46. Czesław Getha	Rysie		
47. Feliks Dudzik	Rudnik		
48. Stefan Sadkiewicz	Jazm		
49. Edward Wierbicki	"		
50. Antoni Księżnik	"		

Nie powrócili

Jan Bereda	Chrusze
Czesław Kasza	Turze-Rojków
Czesław Sikora	"
Kielczyk Marian	Turze
Kazimierz Barczewski	Papiernia
Wacław Skibniewski	Turze
Jan Wojdyła	Debnica

LISTA WIĘZNIÓW obozu w Ostrówku
sporządzona przez Józefa Wojdynę.
Zbiory J. Wojdyny.

Relacja Marii Grylewicz, mieszkancki Ostrówka 2008 r.

Miałam wtedy 10 lat. W naszym domu było NKWD, słyszałam, jak przesłuchiwalili, przyprowadzali całą noc ludzi. Był taki okres, kiedy ja z moją siostrą i mamą spałyśmy na schodach, mama nas otulała pierzyną, a NKWD całą noc przyprowadzało ludzi. Słyszałam strzępy przesłuchań: „A ty robił, a ty mówił”. I tak w kółko... Potem niektórych wsadzali do piwnicy w naszym domu. Pod podłogą była mała piwniczka, gdzie mama trzymała ziemniaki, i ci przetrzymywani siedzieli na ziemniakach. Było im tam niewygodnie, musieli siedzieć w kucki. Krzyków i bicia nie pamiętam. To była zima 1944 [i] 1945 r. A w obozie obok trzymano ludzi w ziemniakach, które były częściowo w ziemi z okrągłaków zrobione, były tam też prycze drewniane. Wiem to stąd, że po likwidacji obozu zostało to wszystko, a my – jak to dzieciaki – biegaliśmy po tym. Te ziemniaki to był taki prostokątny dół wykopany wzdłuż w ziemi i nakryty okrągłakami, a w środku zbite z balików były prycze i gdzieś tam była rzucona garstka słomy. Tych dołów było kilka. Cały obóz był otoczony drutem kolczastym i wokoło stali strażnicy. Wejście było od strony obecnej ul. Leśnej i od tej strony nie można było postronnym podchodzić, tylko trzeba było iść drugą stroną ulicy.

Zbiory M. Rybickiej i M. Bechty